

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Guzun Ion, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Țurcan Anatolie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora, de către avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX și de către avocatul Galupa Marina în numele inculpatului Gotișan Stanislav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 11 ianuarie 2021, în cauza penală în privința lui

Gotișan Stanislav XXXXX,
născut la XXXXX, originar și domiciliat
în XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 15.07.2020 – 20.08.2020;

Instanța de apel: 18.12.2020 – 11.01.2021;

Instanța de recurs: 13.04.2021 – 13.12.2021.

Asupra recursurilor ordinare în cauză, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 20 august 2020, cauza fiind judecată în baza procedurii prevăzute la art. 364¹ Cod de procedură penală, ***Gotișan Stanislav XXXXX*** a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la:

- art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani;

- art. 172 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 70 alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Gotișan Stanislav i s-a stabilit o pedeapsă definitivă pe un termen de 7 (șapte) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea din contul lui Gotișan Stanislav în contul statului suma de 25 452 (douăzeci și cinci mii patru sute cizeci și doi) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX și dispusă încasarea din contul lui Gotișan Stanislav în beneficiul lui XXXXX suma de 200 000 (două sute mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Gotișan Stanislav, la data de 16 martie 2020, în intervalul de timp cuprins între 02.00-03.30, împreună și de comun acord cu alte persoane, în privința cărora cauza penală a fost disjunsă, aflându-se la domiciliul situat pe XXXXX, r-nul Taraclia, având scopul de a întreține raporturi sexuale cu minora XXXXX, intenționat, contrar voinței acesteia, au impus-o să servească băuturi alcoolice, și când partea vătămată se afla în stare de ebrietate alcoolică avansată, profitând de starea de neputință a acesteia și imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința, au întreținut cu ea pe rând, iar în unele cazuri concomitent, raporturi sexuale, cauzându-i părții vătămate suferințe fizice și psihice.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, violul, adică *raportul sexual săvârșit prin constrângere psihică sau fizică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, săvârșit de către două sau mai multe persoane, cu bună-știință asupra unui minor.*

Tot el, împreună cu persoanele în privința cărora cauza penală a fost disjunsă, continuându-și acțiunile ilicite, în aceleași împrejurări și aceeași perioadă de timp, intenționat, profitând de starea de neputință a minorei XXXXX, pe rând, uneori în grup, și-au satisfăcut pofta sexuală în formă perversă cu minora XXXXX, prin acțiuni oralo-genitale.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 172 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, acțiuni violente cu caracter sexual, adică *satisfacerea poftei sexuale în formă perversă, săvârșită prin constrângere psihică sau fizică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, săvârșit de către două sau mai multe persoane, cu bună-știință asupra unui minor.*

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată, împotriva acesteia au declarat apel comun *avocatul Galupa Marina în numele inculpatului Gotișan Stanislav și*

inculpatul, care au solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pedepsei, prin care în privința inculpatului să fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal, acțiunea civilă să fie admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța în ordinea procedurii civile, iar cheltuielile judiciare să fie lăsate în contul statului.

În susținerea apelului, apărătorul a subliniat că prima instanță, deși a considerat întemeiat aplicarea prevederilor art. 70 alin (3) Cod penal în prezenta speță, totuși la individualizarea pedepselor greșit a calculat noile limite de pedeapsă, reținând doar prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, argumentând prin aceea că nu este posibilă o apreciere dublă a circumstanțelor speței, or, prevederile art. 70 alin. (3) Cod penal, produc efect doar în cazul cumulului de sentințe. Această viziune a instanței, apelanta a considerat-o injustă, având în vedere explicațiile date în Hotărârea Plenului CSJ nr. 13 din 16.12.2013, cu modificările ulterioare.

Totodată, s-a atras atenția asupra faptului că prima instanță a stabilit următoarele circumstanțe agravante: comiterea infracțiunii în stare de ebrietate, înregistrarea video cu telefonul mobil, comiterea infracțiunii în grup de persoane. Însă, în rechizitoriu este indicat expres că circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Reieșind din faptul că inculpatul este tras la răspundere penală pentru prima dată, a recunoscut vina, a contribuit cu organul de urmărire penală la descoperirea infracțiunii, că a comis infracțiuni grave și se căiește sincer de cele comise, apărătorul a considerat că nu sunt impedimente în suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii.

Referitor la acțiunea civilă depusă de avocatul părții vătămate, apelanta a menționat că inculpatul, inclusiv și apărătorul său, nu au avut ocazia de a face cunoștință cu doleanțele părții vătămate, cu argumentele din acțiune, fiind astfel încălcat dreptul la apărare.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 11 ianuarie 2021, apelurile declarate au fost admise, cu casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Gotișan Stanislav, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 70 alin. (3) Cod penal, a fost condamnat la 4 (patru) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Gotișan Stanislav, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. art. 172 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de

procedură penală și art. 70 alin. (3) Cod penal, a fost condamnat la 4 (patru) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Gotișan Stanislav i s-a stabilit o pedeapsă definitivă pe un termen de 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani.

Acțiunea civilă depusă de către avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul lui Gotișan Stanislav în beneficiul lui XXXXX suma de 40 000 (patruzeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat, în rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a remarcat că apelanții sunt de acord cu starea de fapt stabilită de prima instanță, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Cu privire la individualizarea pedepselor stabilite inculpatului, instanța de apel a reținut că atât infracțiunea prevăzută la art. 171 alin. (2) lit. b), c), cât și cea de la art. 172 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, după gradul de pericolozitate se referă la infracțiuni grave. Pentru comiterea unor asemenea fapte persoana se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani.

La speța dedusă judecății, instanța de apel a stabilit următoarele circumstanțe atenuante ale cauzei: personalitatea inculpatului, lipsa antecedentelor penale, caracteristica pozitivă la locul de trai și la instituția de învățământ, că inculpatul nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, este student al Școlii profesionale nr. 3 mun. Chișinău, comiterea infracțiunii în timpul minoratului, recunoșterea vinovăției și căința sinceră a inculpatului (f.d. 82, 83, 88-92, vol. V; f.d. 51-58, vol. VII).

Circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Având în vedere că infracțiunea a fost comisă în timpul minoratului, instanța a considerat că urmează a fi aplicate prevederile art. 70 alin. (3) Cod penal care stipulează că *(3) la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduce la jumătate.*

Așadar, luând în considerație prevederile reținute, instanța de apel a stabilit că noile limite de pedeapsă pentru ambele capete de învinuire, vor constitui de la 5 la 6 ani. În continuare, făcând uz de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, unde este indicat că *(8) Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu*

și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă, instanța a redus cu 1/3 limitele de pedeapsă stabilite prin norma prevăzută la art. 70 alin. (3) Cod penal, și astfel, noile limite au constituit de la 3 ani și 4 luni la 4 ani închisoare, pentru ambele componente de infracțiune.

Ținând cont de gradul prejudiciabil al infracțiunilor comise de Gotișan Stanislav, de datele care caracterizează personalitatea inculpatului, de existența circumstanțelor care atenuază și lipsa circumstanțelor care agravează răspunderea penală, de comportamentul inculpatului pe parcursul și după săvârșirea infracțiunii și de caracterul infracțiunilor comise, instanța de apel a considerat ca fiind oportun și echitabil de a-i stabili o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, pentru fiecare capăt de acuzare. Iar, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă pe un termen de 5 ani închisoare, executarea căreia în baza art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

Așadar, instanța de apel a manifestat convingerea că pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, și suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune de 5 ani va fi pe măsură să corecteze percepțiile antisociale ale inculpatului, fiind în concordanță cu principiul umanismului consacrat de legea penală.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de către avocatul părții vătămate prin care s-a solicitat încasarea unui prejudiciu moral în mărime de 200 000, instanța de apel a opinat că acesta urmează a fi admisă parțial, deoarece la determinarea mărimii prejudiciului moral trebuie să fie luate în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, printre care se enumeră: importanța valorii morale lezate pentru persoana vătămată, durata menținerii consecințelor vătămării pe plan fizic și psihic, gradul de vinovăție al autorului faptei ilicite și al victimei.

Astfel că, reieșind din circumstanțele cauzei, analizând probele și argumentele părților, apreciind gradul suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate prin acțiunile ilicite ale inculpatului, instanța de apel a considerat că suma de 40 000 constituie o remunerare echitabilă pentru daunele morale suportate de către partea vătămată XXXXX.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recursuri ordinare de către:

- *procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora*, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, acuzatorul de stat relatează că, prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel nu a luat în considerare că această modalitate de executare a pedepsei nu va asigura realizarea scopului educativ al pedepsei penale, întrucât inculpatul a comis două infracțiuni grave, care aduc atingere inviolabilității și libertății sexuale a persoanei, comise asupra unui minor.

Prin urmare, recurenta susține că modalitatea de executare a pedepsei dispusă de către instanța de apel inculpatului Gotișan Stanislav este una blândă în raport cu faptele comise și consecințele produse de acestea;

- *avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX*, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

Recursul vizat este argumentat prin faptul că, instanța de apel neîntemeiat a micșorat termenul pedepsei cu închisoarea stabilit de către prima instanță și nejustificat a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii stabilite lui Gotișan Stanislav. Aceste alegații rezultă din comportamentul inculpatului, care inițial nu a recunoscut vinovăția în comiterea faptei, și abia atunci când a aflat că alt inculpat a declarat cele întâmplate și-a recunoscut vina, cu scopul de a-i fi stabilită o pedeapsă mai blândă.

Pe lângă aceasta, instanța de apel nu a reținut caracterul grav al faptelor comise, or inculpatul profitând de starea de neputință a părții vătămate, care se afla în stare de ebrietate avansată, a atentat la libertatea și inviolabilitatea vieții sexuale a acesteia, prin cinism și batjocură, înregistrând acțiunile sale cu telefonul mobil. Mai mult, părții vătămate i-au fost cauzate și suferințe fizice, care s-au concretizat prin hematom a labiei mari din dreapta soldat cu o echimoză a labiei mari drepte și edem al vulvei, fisura labiei mari din stânga, leziuni confirmate prin Raportul de expertiză medico-legală nr. 202011P0178 din 26.03.2020.

La fel, mai afirmă recurenta că suma determinată de instanța de apel în mărime de 40 000, cu titlu de prejudiciu moral, nu este proporțională cu suferințele fizice și psihice cauzate părții vătămate, de coprul căreia inculpatul a abuzat în cel mai josnic mod;

- *avocatul Galupa Marina în numele inculpatului Gotișan Stanislav*, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea stabilirii pedepsei și latura civilă, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Gotișan Stanislav să-i

fie stabilită pedeapsa minimă prevăzută de sancțiunea normelor de incriminare, iar în baza art. 90 Cod penal să îi fie stabilită o perioadă minimă de probațiune, la fel, să fie dispusă încasarea unui prejudiciu moral în mărime de 15 000 lei.

În recursul declarat, recurenta a punctat că, deși instanța de apel corect și justificat a ajuns la concluzia de a aplica prevederile art. 90 Cod penal în privința inculpatului, totuși, atât pedepsele stabilite pentru infracțiunile comise, cât și perioada de probațiune au fost numite cu limite maxime, în ambele cazuri.

Apărătorul consideră că aceste concluzii sunt eronate, reieșind din contribuția minimală a inculpatului la comiterea infracțiunilor: acesta nu a fost inițiatorul acțiunilor; evenimentele nu au avut loc la domiciliul său; el nu a oferit băuturile alcoolice; telefonul acestuia nu a fost utilizat pentru înregistrare. Mai mult de atât, inculpatul avea dorința de a se primbla cu motocicleta, care nu îi aparținea, însă pentru aceasta, i s-a pus condiția să o aducă pe partea vătămată, care îl aștepta.

De asemenea, se susține că instanța de apel, la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului, nu a ținut cont de faptul că, prin rechizitoriu, circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Concomitent, consideră recurenta că, quantumul prejudiciului moral este unul excesiv de mare, având în vedere că fapta a fost comisă de 3 persoane, iar în cazul lui Gotișan Stanislav a fost încasat cel mai mare prejudiciu moral.

4.1. Pe marginea recursurilor declarate de către procuror și apărătorul părții vătămate, a depus referință avocatul Galupa Marina în numele inculpatului Gotișan Stanislav, care solicită inadmisibilitatea acestora, pe motiv că argumentele invocate în cererile de recurs sunt nefondate.

5. Judecând recursurile declarate, pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile declarate de către procuror și avocatul Galupa Marina în numele inculpatului urmează a fi respinse ca inadmisibile, iar recursul declarat de către avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX urmează a fi admis, expunând următoarele considerente.

În conformitate cu art. 424 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală stipulează că judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

5.1. Prin urmare, cu referire la recursul declarat de către partea acuzării, instanța de recurs atestă că recurentul își manifestă dezacordul cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, de către instanța de apel în privința inculpatului Gotișan Stanislav, considerând ca fiind incident temeiul pentru recurs prescris la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul *cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

La acest capitol, Colegiul lărgit constată că instanța de apel corect a stabilit noile limite de pedeapsă, calculate inițial conform regulilor stabilite la art. 70 alin. (3) Cod penal, iar ulterior la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, procedeu care nu a fost respectat întocmai de către prima instanță. Astfel, instanța de recurs ajunge la concluzia că instanța de apel justificat a înlăturat eroarea de drept comisă de prima instanță la individualizarea pedepselor penale, calculând limitele de pedeapsă potrivit prevederilor reflectate mai sus și în baza acestora, corect a stabilit noile limite de pedeapsă, după cum s-a arătat în **pct. 3.1.** din prezenta decizie.

Subsidiar, Colegiul penal susține concluzia formulată de către instanța de apel referitor la lipsa circumstanțelor agravante, care deși nu au fost reținute prin actul de înaintare a învinuirii, au fost stabilite de către prima instanță, contrar prevederilor art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală.

În același timp, la cauza dedusă judecății, instanța de apel a mai stabilit lipsa circumstanțelor agravante, și având în vedere caracterul și gravitatea infracțiunilor comise, recunoașterea vinovăției de către inculpat, lipsa antecedentelor penale, căința în comiterea faptelor comise, a considerat că o pedeapsă pe un termen de 4 ani închisoare, pentru fiecare capăt de acuzare, va fi suficient pentru corectarea și reeducarea inculpatului. Tot aici, este necesar de subliniat că instanța de apel a stabilit inculpatului Gotișan Stanislav limita maximă de pedeapsă, calculată potrivit rigorilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 70 alin. (3) Cod penal, pentru fiecare infracțiune în parte. De aici rezultă că, instanța ierarhic inferioară era în imposibilitate de a-i stabili inculpatului o pedeapsă mai aspră, după cum solicită acuzatorul de stat în recursul declarat.

În continuare, instanța de recurs găsește vădit nefondată revendicarea recurentului privind modificarea modalității de executare a pedepsei închisorii stabilite inculpatului, prin excluderea prevederilor art. 90 Cod penal în privința celui din urmă, și aceasta deoarece, instituția suspendării condiționate a executării pedepsei reprezintă

o prerogativă exclusivă a instanței de judecată, iar condiția esențială pentru aplicarea acestei instituții este, fără îndoială, aptitudinea subiectivă a persoanei făptuitorului de a se corija, de a se elibera de mentalitatea și de deprinderile antisociale care l-au antrenat pe calea infracțiunii, prin eforturi făcute sub amenințarea pedepsei la care a fost condamnat și a cărei executare poate fi evitată doar printr-o conduită corectă și deci prin autoreeducare.

La caz, instanța de apel, la stabilirea unei pedepse cu închisoarea și suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune de 5 ani, a considerat că anume această modalitate de executarea a pedepsei este proporțională circumstanțelor cauzei, personalității inculpatului și în corespundere cu principiul umanismului.

În viziunea instanței de recurs, perioada de probațiune pe un termen de 5 ani stabilită inculpatului este dozată corespunzător, astfel încât să corecteze concepțiile infracționale ale acestuia, dar și să evite severitatea unei pedepse penale, care ar putea trezi sentimente de ură și răzbunare față de finalitatea actului de înfăptuire a justiției. Or, această instituție juridică a fost instituită întru realizarea scopului pedepsei fără ca condamnatul să fie izolat de societate, acesta fiind supus unui termen de încercare, fără executarea efectivă a acesteia, evitându-se dezavantajele pe care le atrage după sine privațiunea de libertate: desprinderea condamnatului de familie și de modul de viață obișnuit.

Nu în ultimul rând, Colegiul penal evidențiază că inculpatul nu este absolvit definitiv de amenințarea legii penale, deoarece perioada de probațiune presupune nu altceva decât o șansă în plus, acordată inculpatului, cu scopul de a stimula o conduită exemplară – în general, și de a respecta autoritatea legii penale – în principal.

Având în vedere considerentele expuse mai sus, instanța de recurs ajunge la concluzia că argumentele procurorului invocate în recurs sunt neîntemeiate, și din acest motiv recursul de pe rol se respinge ca inadmisibil.

5.2. Cât privește recursul declarat de către avocatul Galupa Marina în numele inculpatului Gotișan Stanislav, din conținutul acestuia se conturează două argumente de bază care se referă la pedepsele stabilite inculpatului, care în viziunea recurenței sunt prea aspre, și mărimea prejudiciului moral stabilit și dispus spre încasare din contul inculpatului, pe care apărătorul o consideră ca fiind una exagerată.

Așadar, referitor la individualizarea pedepsei, pentru a se evita o repetare inutilă a motivelor pentru care instanța de recurs a ajuns la concluzia că aceasta a fost corect și legal individualizată, se va face trimitere la partea în care a fost respins pentru aceleași motive, recursul acuzatorului de stat (*pct. 5.1. din prezenta decizie*). Criticile prin care recurența încearcă să convingă instanța despre rolul minim al inculpatului la comiterea infracțiunilor, instanța de recurs le respinge, dat fiind faptul că aceste argumente nu au

constituit obiectul apelului, circumstanță ce vine în contradicție cu art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, unde este indicat expres că (2) *Temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.*

Cât ține de solicitarea recurenței de a diminua prejudiciul moral până la 15 000 lei, Colegiul penal apreciază critic solicitarea dată, și o respinge ca nefondată, iar în contextul ce urmează instanța va evidenția raționamentele care au stat la baza concluziei date.

Așadar, instanța de recurs relevă că, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanei responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale. Prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii comise, atât în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material, cât și a celui moral.

În conformitate cu art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacere persoanei vătămate.

În continuarea acestei interpretări, se precizează că criteriile de apreciere a prejudiciului moral au fost grupate în două categorii: a) criteriile orientative de apreciere a prejudiciului moral; b) criteriile orientative de stabilire a cuantumului despăgubirii. Atunci când persoana a suferit un „prejudiciu moral” cauzat prin infracțiune, pentru aprecierea relativ corectă a prejudiciului moral, este necesar să fie luate în considerare și analizate toate circumstanțele și împrejurările fiecărui caz în parte.

Astfel, criteriile de apreciere a prejudiciului moral sunt distinse prin importanța prejudiciului, prin durata și intensitatea suferințelor psihice sau fizice și prin consecințele vătămătoare.

La caz, având în vedere că au fost comise două infracțiuni asupra unui minor, care lezează inviolabilitatea și libertatea sexuală a persoanei, părții vătămate fiindu-i cauzate suferințe psihice și fizice, confirmate prin Raportul de expertiză medico-legală

nr. 202011P0178 din 26.03.2020, care au legătură cauzală directă cu faptele comise în privința părții vătămate, Colegiul penal respinge ca neîntemeiată solicitarea privind diminuarea prejudiciului moral până în limita de 15 000 lei, or, această sumă nu este proporțională suferințelor suportate de partea vătămată minoră.

Reținând cele consemnate *supra*, instanța de recurs ajunge la concluzia de a respinge ca inadmisibil, recursul declarat de către avocatul Galupa Marina în numele inculpatului Gotișan Stanislav.

5.3. Judecând recursul ordinar declarat de către avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează parțial sau total, hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

În concordanță cu prevederile din art. 434 Cod de procedură penală, unde este indicat că, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Din analiza textelor de lege precitate, se conchide că instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

Așadar, din conținutul recursului declarat de apărătorul părții vătămate, Colegiul penal consideră ca fiind întemeiate motivele prin care se descriu gravitatea și impactul negativ asupra părții vătămate minore, care a suferit atât psihic, cât și fizic, în urma acțiunilor abuzive ale inculpatului.

În acest sens, instanța de recurs stabilește, cu valoare de principiu, că aprecierea judecătorului privind evaluarea daunelor morale este subiectivă, dar criteriile care au stat la baza cuantumului despăgubirilor sunt obiective și pot forma obiectul controlului instanței de recurs.

Concluzionând astfel, Colegiul lărgit împărtășește criteriul general evocat de instanța europeană, potrivit căruia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă și gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii aduse acestora, dar și suferințele de ordin fizic și psihic suportate de victimă (*cauza CEDO Tolstoy Miloslovsky vs. Regatul Unit din 13 iulie 1995; cauza CEDO Oneryildiz vs. Turcia din 18 iunie 2002*).

Prin urmare, având în vedere circumstanțele în care au fost comise infracțiunile privind viața sexuală a persoanei, de vârsta victimei, de faptul că aceste acțiuni au fost comise de mai multe persoane, și că i-au fost cauzate leziuni corporale în contextul infracțiunilor de viol și satisfacere a poftelor sexuale în formă perversă, Colegiul penal lărgit, ținând cont și de recomandările Curții Europene, consideră absolut necesar de a admite integral acțiunea civilă depusă de către partea vătămată XXXXX prin intermediul apărătorului său, în mărime de 200 000 lei, sumă care ar satisface suferințele suportate de către partea vătămată minoră, și din acest considerent, instanța de recurs ajunge la concluzia de a casa parțial decizia contestată și de a menține sentința primei instanțe în această parte.

Referitor la dezacordul privind pedepsele stabilite inculpatului și aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, Colegiul penal afirmă că această critică constituie viziunea subiectivă a recurentei, or, după cum s-a reflectat mai sus, asupra recursului declarat de către procuror, instanța de apel a stabilit lui Gotișan Stanislav pedepse în limite legale, corect individualizate și proporționale faptelor comise. Nu în ultimul rând, instanța de recurs este solidară cu opinia instanței de apel, că inculpatul poate reveni pe calea corectării și este în stare de a-și corija concepțiile infracționale și în condiții neprivative de libertate.

Făcând o concluzie asupra opiniilor formulate mai sus, Colegiul penal lărgit constată ca fiind incident temeiul pentru recurs prescris la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și conchide că recursul ordinar declarat de avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, cu menținerea sentinței Judecătoria Cahul, sediul Taraclia din 20 august 2020, în această parte, în rest, decizia contestată urmează a fi menținută.

6. În conformitate cu prevederile art. 431, 435 alin. (1) pct. 1), pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora și de către avocatul Galupa Marina în numele inculpatului Gotișan Stanislav împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 11 ianuarie 2021, în cauza penală în privința lui *Gotișan Stanislav XXXXX*.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX, casează parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 11 ianuarie 2021, în cauza penală în privința lui *Gotișan Stanislav XXXXX*, în

latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, cu menținerea sentinței Judecătorei Cahul, sediul Taraclia din 20 august 2020, în această parte, prin care s-a dispus:

A încasa de la Gotișan Stanislav în folosul lui XXXXX suma de 200 000 (două sute mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

În rest, decizia contestată se menține.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **11 februarie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Guzun Ion

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorilor Cobzac Elena și Timofti Vladimir

Conform art.339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală în cauza penală
privindu-l pe Gotișan Stanislav.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2021, a fost respinse, ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora și de către avocatul Galupa Marina în numele inculpatului Gotișan Stanislav, admis recursul ordinar declarat de către avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX, casată parțial decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 11 ianuarie 2021, în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, și menținută în această parte, sentința.

În rest, decizia contestată a fost menținută.

2. Am semnat cu respect decizia, dar, cu privire la soluția adoptată, exprimăm dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece considerăm că recursurile procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora și al avocatului Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX urmau a fi admise, casată, parțial, decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 11 ianuarie 2021, și în latura penală și pronunțată în această parte o nouă hotărâre privind excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal în privința lui Gotișan Stanislav.

3. Din materialele cauzei rezultă că, prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 20 august 2020, cauza fiind judecată în baza procedurii prevăzute la art.364/1 Cod de procedură penală, Gotișan Stanislav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.171 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare, în baza art.172 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare.

Conform art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Gotișan Stanislav i s-a stabilit o pedeapsă definitivă pe un termen de 7 (șapte) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

3.1. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către avocatul Galupa Marina în comun cu inculpatul Gotișan Stanislav prin care au solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința inculpatului să fie aplicate prevederile art.90 Cod penal, acțiunea civilă să fie admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța în ordinea procedurii civile, iar cheltuielile judiciare să fie lăsate în contul statului.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 11 ianuarie 2021, apelurile declarate au fost admise, casată parțială a sentința în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, rejudecată cauza cu pronunțată o nouă hotărâre prin care lui Gotișan

Stanislav, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art.171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal și art.172 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, art.70 alin. (3) Cod penal și art.84 alin.(1,4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Gotișan Stanislav i s-a stabilit o pedeapsă definitivă pe un termen de 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani.

Acțiunea civilă depusă de către avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării din contul lui Gotișan Stanislav în beneficiul lui XXXXX suma de 40 000 (patruzeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat, în rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

5. Procurorul, invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art.427 alin. (1) pct. 10), 12) Cod de procedură penală, cât și avocatul Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, au declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

La fel, decizia a fost contestată cu recurs ordinar și de către avocatul Galupa Marina în numele inculpatului Gotișan Stanislav, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea stabilirii pedepsei și latura civilă, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Gotișan Stanislav să-i fie stabilită pedeapsa minimă prevăzută de sancțiunea normelor de incriminare, iar în baza art. 90 Cod penal să îi fie stabilită o perioadă minimă de probațiune, la fel, să fie dispusă încasarea unui prejudiciu moral în mărime de 15 000 lei.

5.1. Considerăm întemeiate argumentele procurorului cât și a avocatului Nani Ana în interesele părții vătămate XXXXX, precum că instanța de apel n-a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, personalitatea și comportamentul inculpatului în timpul și după comiterea infracțiunii, ne-recuperarea prejudiciului moral cauzat părții vătămate, care a suportat suferințe psihice grave, fapte, ce la caz confirmă, că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatului este nejustificată și nemotivată.

Potrivit art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Prin urmare, termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește luând în considerație și de personalitatea infractorului, care include date privind

gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Astfel, se constată, că instanța de apel, intervenind în pedeapsa stabilită inculpatului, i-a aplicat o pedeapsă minimă, prevăzută de lege pentru fiecare infracțiune în parte, infracțiuni ce se încadrează în categoria celor grave, ce atentează la viața sexuală a persoanei, pentru care legea prevede doar pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de la 5 la 12 ani, totodată, ținând cont de prevederile art.364/1 Cod procedură penală și art.70 al.3 Cod penal, stabilindu-i pedeapsa definitivă inculpatului, prin concurs de infracțiuni, conform art.84 al.1 Cod penal, pe un termen de 5 ani, comparativ cu 7 ani închisoare, stabiliți de prima instanță, soluție, care este legală și motivată.

Totodată, privind aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatului, considerăm că această soluție a instanței de apel este neîntemeiată și nemotivată la caz, argumentele recurenților –procurorului și avocatului în numele părții vătămate în acest sens fiind întemeiate.

Se reține, că după efectuarea procedurii de individualizare și stabilire a termenului pedepsei cu închisoare, instanțele de judecată urmează să continue operațiunea de individualizare a acesteia, dar în aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului, urmează a fi pusă în executare ori sub condiția personalității acestuia de a se corecta și resocializa se poate de concluzionat, că scopul pedepsei poate fi atins prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe o perioadă de probațiune.

Așadar, se notează că, aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora.

În același rând, remarcăm că, în textul art.90 alin.(1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Îndeplinirea condițiilor de lege, poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, pentru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: pedeapsa aplicată și **natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.**

În viziunea noastră, instanța de apel insuficient a abordat condițiile ce vizează natura infracțiunii, circumstanțele cauzei și faptul că scopul pedepsei poate fi atins fără executarea acesteia.

În susținerea raționamentelor sale, notăm, că potrivit lucrărilor dosarului, inculpatul, a săvârșit un concurs de infracțiuni intenționate, care potrivit art.16 alin.(4) Cod penal, sunt din categoria celor grave, atentând la relațiile sociale cu privire la libertatea și inviolabilitatea vieții sexuale, fiind comise în grup de persoane, împotriva

unei minore, căreia i s-au cauzat vătămări corporale ușoare și suferințe grave psihice grave, prejudiciul nefiind recuperat, circumstanțe, ce denotă că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatului, la caz nu este justificată. inculpatul este predispus la comiterea infracțiunilor.

Aplicarea suspendării condiționate a pedepsei stabilită inculpatului nu este una echitabilă în raport cu cele săvârșite, la stabilirea ei instanța de apel urma să țină cont atât de scopul preventiv și educativ al pedepsei, de împrejurările în care au fost comise faptele, circumstanțele cauzei, comportamentul inculpatului care a comis infracțiunile din categoria celor grave, care aduc atingere inviolabilității și libertății sexuale a persoanei, comise asupra unui minor în coparticipare, fiind în stare de ebrietate, acțiunile ilicite fiind însoțite de agresiune asupra victimei, în formă perversă cu înregistrarea acestor acțiuni ilicite cu ajutorul camerei telefonului mobil, circumstanțe, care în cumul condiționează concluzia, că la caz nu sunt aplicabile prevederile art.90 Cod penal.

Având în vedere cele menționate cât și materialele cauzei, considerăm că doar prin executarea reală a pedepsei, inculpatul v-a conștientiza gravitatea acțiunilor sale, precum și va fi atins scopul legii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a condamnaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Pentru aceste motive am optat pentru soluția de admitere a recursurilor ordinare declarate de procuror și avocatul Ana Nani în numele părții vătămate, cu casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 11 ianuarie 2021 și în partea individualizării executării pedepsei și în latura civilă, cu rejudecarea în această parte a cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri privind excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, și menținerea parțială a sentinței în latura civilă, în rest dispozițiile deciziei urmau a fi menținute.

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Timofti Vladimir